

Het Beste uit de Nieuws

Cadeau gekregen

Registreer en lees 2 maanden onbeperkt

Vertegenwoordigers van het kabinet hebben zich nooit laten zien

PLUS

Patrick Meershoek © Maarten Steenvoort

DOOR: PATRICK MEERSHOEK 10 MEI 2017, 11:05

Het wemelt in het hele land van de monumenten, plaquettes en gedenkstenen voor van alles en nog wat, maar wie eens per jaar een uurtje wil stilstaan bij de Nederlandse inbreng in de Spaanse Burgeroorlog kan maar op één plek terecht: het Plein Spanje '36-'39 in Amsterdam-Noord.

Onder het beeld van Eddy Roos, van twee in de lucht zwevende vrouwen, komt

elk jaar een langzaam vergrijzende en slinkende groep samen om eer te bewijzen aan de honderden mannen en vrouwen die na het uitbreken van de burgeroorlog naar het front in Spanje trokken om de wettig gekozen regering te helpen verdedigen tegen de nationalisten die onder leiding van generaal Franco een staatsgreep hadden gepleegd.

De generalissimo wist zich gesteund door zowel Adolf Hitler als Benito Mussolini, waarmee de oorlog in Spanje feitelijk ook het voorspel werd van de grote oorlog die zou volgen. De strijd tegen het fascisme was in die beginjaren nog een linkse hobby. De Nederlandse regering was nog druk doende om de banden met de machthebbers in nazi-Duitsland warm te houden met het oog op de vaderlandse handelsbelangen.

Dezelfde regering aarzelde niet om de Spanjestrijders hun paspoort af te pakken omdat zij formeel in vreemde krijgsdienst waren getreden. Het duurde tot in de jaren zeventig voordat zij hun Nederlanderschap weer terugkregen, en daarbij werd geen uitzondering gemaakt voor de verzetsmensen binnen de groep.

“Een beetje erkenning kregen de Spanjegangers toen in 1986 het monument in Noord kon worden onthuld”

Curieus genoeg hadden de mannen die in de oorlog aan Duitse, Italiaanse of Japanse zijde hadden meegevochten, hun afgepakte paspoort al veel eerder mogen ontvangen.

Een beetje erkenning kregen de Spanjegangers toen in 1986 het monument in Noord kon worden onthuld. Dat monument was er gekomen dankzij de inspanningen van een comité onder voorzitterschap van schrijfster Mies Bouhuys en met de steun van het stadsdeel en de gemeente.

Burgemeester Ed van Thijn hield een toespraak bij de onthulling, en dat was voor het eerst dat een officiële gezagsdrager woorden van waardering uitsprak tegenover de groep.

De herdenking is in hoge mate een Amsterdamse aangelegenheid gebleven, en misschien zelfs nog wel meer een ding van Noord, het voormalige rode bolwerk waar het socialisme nog steeds geen onderwerp is om smalend over te doen. Vertegenwoordigers van het kabinet hebben zich in al die jaren nooit laten zien, en ook tijdens de herdenking van gisteren schitterden zij door afwezigheid.

Dat laatste maakt van de herdenking op het plein een gestapelde plechtigheid: hij herinnert niet alleen aan de moed van jonge mannen en vrouwen om in een vreemd land de wapens op te pakken tegen het fascisme, maar ook aan de hufterigheid van een overheid die deze moed meende te moeten belonen met een blijvende plek op het strafbankje.

Patrick Meershoek is verslaggever van Het Parool.

Reageren? patrick@parool.nl

Dit is een artikel van Parool Plus.

Parool Plus artikelen zijn exclusief voor abonnees.

Volg en lees meer over:

[Opinie](#) [Patrick Meershoek](#)

REACTIES (0)

Plaats een reactie

Nog 600 tekens